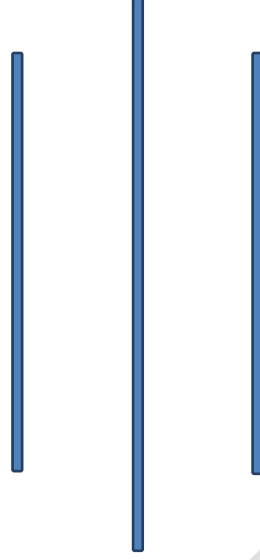

· शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार : बढैयाताल गाँउपालिकाको समृद्धिको आधार ·
गाँउपालिका अध्यक्ष श्री हिमालय त्रिपाठीज्यूद्धारा
१९ औँ गाँउ सभामा प्रस्तुत गर्नु भएको
नीति तथा कार्यक्रम २०८३।०८४

बढैयाताल गाँउपालिका मैनापोखर बर्दिया
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
२०८३ अषाढ ५ गते

बढैयाताल गाँउपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम २०८३/०८४

आ.व. २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु

स्थानीय सरकार प्रमुखको हैसियतले यस गरिमामय १९ औँ गाउँ सभाको बैठकमा आ.व २०८३/०८४ वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहदा गौरवको अनुभूति गरेको छु ।

यस अवसरमा नेपालको प्रजातान्त्रिक आन्दोलन, राजनीतिक अग्रगमन, लोकतन्त्रको सबलीकरण तथा संघीय गणतन्त्र स्थापनाका क्रममा भएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन, जनयुद्ध, तराई मधेश आन्दोलन, थरुहटआन्दोलन र विभिन्न कालखण्डमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण महानशहिदहरु प्रति हार्दिक श्रदान्जली तथा बेपत्ता, घाइते, अपांगता हुनु भएका योद्धा तथा उहाँहरुको परिवारहरु प्रति उच्च सम्मान गर्दै राष्ट्र निर्माणमा पुर्याउनु भएको योगदानको स्मरण गर्न चाहन्छु ।

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक मुलुकको तीन तहको सरकारको अवधारणालाई कार्यरूप दिन निर्माण गरिएको स्थानीय सरकारले संविधानत तोकिएको समयमा आफ्ना नीति तथा कार्यक्रम गाउँसभामा प्रस्तुत गर्नुपर्ने प्रावधानलाई आत्मसात गरी विभिन्न क्षेत्र र तह तप्कामा काम गर्ने सरोकारवालाहरूसँग राय सुझाव संकलन गरि बढैयाताल गाउँपालिकाले गरेका सकारात्मक कार्यलाई निरन्तरता दिदै हाम्रो कार्यकालको तेस्रो नीति तथा कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरेका छौ ।

विविध प्रकोप नियन्त्रण विपद व्यवस्थापन सँगै तत्काल राहत तथा रोजगारी सिर्जना गर्ने कृषि शिक्षा स्वास्थ्य पर्यटन आदि क्षेत्रमा परेका जोखिमलाई न्यूनीकरण गरी विपदबाट प्रताडित समुदायमा उत्पन्न सामाजिक तथा मनोवैज्ञानिक असरलाई सम्बोधन गर्ने गरी आ.व. ०८३/०८४ को बजेट विनियोजन गर्ने गरी यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु

आ.व. ०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा निम्न लिखित दस्तावेजहरुलाई आधारको रूपमा लिइएको छ

- ✦ नेपालको संबिधान
- ✦ १६ औँ पन्चबर्षिय योजना र दिर्घकालिन सौँच
- ✦ संघीय सरकारको आ.व. ०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम
- ✦ लुम्बिनी प्रदेश सरकारको आ.व. ०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम
- ✦ दिगो विकास लक्ष्यहरु
- ✦ स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४
- ✦ स्थानीय निर्वाचनमा गरेका प्रतिवद्धताहरु
- ✦ बढैयाताल गाउँपालिकाको बिषयगत दायित्व र प्राथमिकताहरु
- ✦ बढैयाताल गाउँपालिकाको आवधिक योजना
- ✦ स्थानीय आवश्यकता र सम्भावनाहरु रहेका छन् ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

सामाजिक विकास समिति तर्फ

१) शिक्षा

१. बढैयाताल गाँउपालिकाको समग्र शिक्षा विकासको लागि १० वर्षे शिक्षा योजना शैक्षिक नीति आवश्यकता पहिचान योजना निर्माण भईसकेकाले क्रमशः कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२. विद्यार्थी सख्याको आधारमा विद्यालयहरुमा शिक्षक दरबन्दी मिलान र विद्यालय मिलानको व्यवस्था गर्दै लगिनेछ।

३. बालविकास केन्द्रहरूलाई बालमैत्री कक्षाकोठा निर्माणका लागि वजेटको सुनिश्चिता गरिनेछ ।
४. यस पालिकामा आवासिय विद्यालयको रुपमा विकास गरी संचालित अपाङ्गता आवासिय विद्यालयकाअसाहय, टुहुरा वालवालिकाहरुको शैक्षिक अधिकारलाई सुनिश्चित गर्दै त्यस्ता वालवालिकाहरुको अभिभावकत्व गाँउपालिकाले लिनेछ ।
५. शारदा माद्यामिक विद्यालयमा रहेको श्रोत केन्द्र भवनलाई व्यवस्थित गरी शैक्षिक तालिम केन्द्रको रुपमा विकास गरि शिक्षकहरुलाई निरन्तर तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. स्थानीय पाठ्यक्रम तयार भइसकेकोले यसै आ. व. मा पाठ्यपुस्तक लेखन,प्रकाशन गरी लागु गरिनेछ ।
- ७.विद्यालयको आवश्यकता अनुसार हरेक विद्यालयमा स्वास्थ्य केन्द्रहरुबाट आवश्यक अनुसार विद्यार्थीहरुको स्वास्थ्य परिक्षणको व्यवस्था मिलाईनेछ तथा छात्राहरुका लागि सेनेटरि प्याड तथा प्राथमिक उपचार सामाग्री उपलब्ध गराइनेछ।
८. कक्षा ५ र ८ को वार्षिक परीक्षा पालिका स्तरिय गरिनेछ, र अन्य कक्षाको प्रश्नपत्र पालिकावाट निर्माण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ९.पालिकाको उपस्थितिमा प्रत्येक विद्यालयमा वर्षको २ पटक विद्यार्थी शिक्षक अभिभावक बीच छलफल तथा अन्तरक्रिया गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
१०. आफ्नो जमिन भएका विद्यालयहरुले त्यस जमिनलाई आय आर्जनका लागि प्रस्ताव पेश गरि तयार गरेमा साझेदारिमा आय आर्जनका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
११. हरेक महिनाको दोस्रो शुक्रवारका दिन पालिका शुक्रवारको रुपमा विद्यार्थीहरुलाई रचनात्मक र सिर्जनात्मक सिकाईको बारका रुपमा Happy Friday कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ।
१२. सिकाई उपलब्धिमा उत्कृष्ट हुने विद्यालय ,शिक्षक र विद्यार्थीहरुलाई पुरस्कृत र सम्मानको व्यवस्था गरिनेछ ।
१३. वर्षको १ पटक विद्यार्थीहरुको सृजनात्मक कला प्रस्तुत हुने गरी शैक्षिक महोत्सवको आयोजना गरिनेछ ।
- १४.विद्यालयको तह अनुसार राष्ट्रिय पर्व, दिवस, उत्सवहरुको अवसरमा पालिका स्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा प्रतियोगिताहरु सञ्चालन गरि उत्कृष्ट विद्यालय तथा विद्यार्थीलाई पुरस्कृत गरिनेछ।
- १५ विद्यार्थीलाई आवश्यकताको आधारमा डेस्क ,बेन्च,पङ्खा कम्प्युटर जस्ता भौतिक सामाग्रीको उपलब्धताको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
१६. विद्यालयहरुको आयश्रोत आधार मानी क,ख,ग र घ मा वर्गीकरण गरी विद्यालय संचानलका लागि अनुदान उपलब्ध गराईनेछ ।
- १७.यस पालिकामा रहेको एक मात्र कृषि प्राविधिक धारको जय कालिका मा.वि लाई कृषि श्रोत केन्द्रको रुपमा विकास गर्न कृषि शाखा मार्फत पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
१८. गाँउपालिकाबाट वितरण गरिने सबै किसिमका अनुदान वितरण प्रणालिलाई आवश्यकताको सुचकको आधारमा पारदर्शिक रुपमा वितरण गरिनेछ ।
१९. विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि मा.वि.लाई मुख्य विद्यालय तोकी मातहतका विद्यालयहरु मुख्य विद्यालयवाट शैक्षिक सुधारका लागि अनुगमन गर्ने र शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि प्रतिवेदन दिने व्यवस्था मिलाईने छ र यसरि गरिएको अनुगमन प्रतिवेदन उपर ३/३ महिनामा पालिकामा छलफल गरि सुधारका योजनाहरु तयार गरिनेछ ।

२०. शहिद वेपत्ता,द्वन्द पिडित ,मुक्त कमैया, सिमान्तकृत,अति विपन्न वर्गका छात्र छात्राहरुलाई कक्षा १२ सम्म निशुल्क पालिका अन्तरगत शिक्षाको व्यवस्था गरिनेछ ।सोहि वर्गका १ छात्र ,१ छात्रालाई प्राविधिक विषयमा उच्च शिक्षा पढन एस सि सि मा उत्कृष्ट अंक प्राप्त गरेका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।पालिका भित्रका सहिद, वेपत्ता, मुक्त कमैया , सिमान्तकृत ,अति विपन्न वर्गका छात्र छात्राहरुलाई उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि पालिका बाट छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

२१.यस बढैयाताल गाँउपालिकामा रहेका एक मात्र सामुदायिक शारदा बहुमुखी क्याम्पसको विकासका लागि पालिका,प्रदेश र संघसंग समन्वय गरि भौतिक तथा शैक्षिक सुधारका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । साथै उक्त क्याम्पसले भोगचलन गर्दै आएको क्याम्पसका शैक्षिक तथा प्रशासनिक भवनहरु रहेको नेपाल सरकारको नाममा रहेको रिहार सामुदायिक वनको जग्गावाट नियमानुसार भोगाधिकार प्राप्तिका लागि प्रकृया यसै आ.व. वाट अघि वढाइनेछ ।

२२. यस गाउँपालिकामा रहेको एकमात्र कालिका सामुदायिक पुस्तकालयलाई गाँउपालिकाको मातहत ल्याई सञ्चालन गरिनेछ ।

२३. विद्यालयहरुको शिक्षाको गुणस्तरलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि विद्यालय सुपरिवेक्षण, शिक्षा विज्ञको व्यवस्था गाँउपालिकाको कार्यविधि अनुसार मिलाईनेछ ।

२४. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक सुधारका लागि शैक्षिक सन्दर्भ सामाग्री उपलब्ध गराईनेछ।

२५. एक घर एक पढाई कुना जस्ता अभियानहरु साझेदार निकायहरु सँग समन्वय गरी एक घर एक पढाई कुना युक्त पालिका घोषणा गरिनेछ ।

२)खेलकुद

१.खेलकुद विकास समिति गठन गरि वडा स्तरमा रहेका सोही समिति मातहत ल्याई सबै खेलहरु सोही समितिबाट गरिने व्यवस्था गरिनेछ ।

२.युवा सँग जीवन उपयोगी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

३.पालिका र वडा स्तरिय युवा क्लबहरु सक्रिय बनाई सामाजिक सेवामा लाग्न उत्प्रेरित गरिनेछ । लागु औषध,बालविवाह नियन्त्रणका लागि युवाहरु परिचालन गरि सचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४. युवाहरुलाई आत्मनिर्भर बनाउन स्वरोजगार तालिम सीप प्रदानका लागि विभिन्न सरकारी गैर सरकारी संस्थाहरुसंग समन्वय गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

५. रनिङ्ग सिल्ड पालिका स्तरिय अध्यक्ष कप फुटवल खेललाई निरन्तर दिन वजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।

६.प्रत्येक वडा टोलहरुमा योगको माध्यमबाट युवाहरुलाई स्वस्थ पालिका निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।

७. युवाहरुलाई क्षमता विकासको लागि वडा र पालिकावाट पत्रकारिता, नेतृत्व विकास, उदघोषण, लोक सेवा तयारी कक्षा जस्ता तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालनका लागि वजेट सुनिश्चित गर्ने नीति लिईनेछ ।

८.युवा किशोर किशोरीहरुलाई लागुऔषध दुर्ब्यसनी सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालनका लागि संघ संस्था, सुरक्षा निकायहरु सँग साझेदारी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

९. विभिन्न विद्यालयहरुमा किशोरिसंग उपाध्यक्ष कार्यक्रम , मनोपरामर्श कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।

३)स्वास्थ्य

१. निशुल्क स्वास्थ्य सेवालार्ई भरपर्दो र विश्वासनियता बनाउन नियमित औषधि आपूर्ति, हाल भएका ल्याबलार्ई प्रभावकारी र हाल सञ्चालित वर्थिङ सेन्टरलार्ई आवश्यक श्रोत साधनको व्यवस्था गरिनेछ ।
२. स्वास्थ्य क्षेत्रको आधारभूत तहमा काम गर्ने महिला स्वयमसेविकाहरुको मनोबल लार्ई उच्च बनाउन गाउँपालिकाबाट बार्षिक रुपमा चाडपर्व खर्चको व्यवस्था गरिनेछ ।
३. महिलाहरुको पाठेघरको समस्या निवारणका लागि वडा /पालिकामा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
४. खोप केन्द्रहरुको भौतिक सुधार गरि आवश्यक फर्निचर, पंखा, धारा, खानेपानीको व्यवस्था गरिनेछ ।
५. जनताको स्वास्थ्यमा पालिकाको साथ भन्ने नाराका साथ पालिका भित्र रहेका मुटु, क्यान्सर, मृगौला, मस्तिष्कघात जस्ता कडा रोग लागेमा स्वास्थ्य उपचारमा आर्थिक सहयोगलार्ई निरन्तरता दिइनेछ र किशोरीहरुका लागि स्वास्थ्य परिक्षण शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
६. विभिन्न संघ सस्थाहरुको सहकार्यमा पालिका स्तरिय वृहत एक स्वास्थ्य शिविर राखिनेछ ।
७. वडा न ६ मा निर्माण हुने भनि निर्णय भएको पालिकाको १५ सैया अस्पतालको ठेक्का प्रकृया अगाडि वढाइनेछ ।
८. अति विपन्न नागरिकलार्ई निशुल्क स्वास्थ्य विमाको कार्यक्रमलार्ई निरन्तर दिइनेछ ।
९. आर्युवेद सेवालार्ई घुम्ती सेवाको रुपमा ९ वटै वडावाट सेवा प्रदान गरिनेछ ।
१०. आर्युवेद औषधालयवाट दिदै आएको सेवालार्ई थप गरि प्रभावकारी बनाइनेछ ।
११. गरौ योग रहौ निरोग भन्ने नाराका साथ प्रत्येक टोल बस्ती र विद्यालयहरुमा योग शिविर र योगको प्रचार गर्न विशेष कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
१२. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालार्ई गत बर्ष देखि प्रदान गरिदै आएका सेवा सुविधालार्ई निरन्तरता दिदै थप सेवा सुविधा उपलब्ध गराइने छ। संघीय सरकारबाट विगत देखि सुत्केरी तथा नवजात शिशुको हकमा दिँदै आएको यातायात सुविधालार्ई निरन्तरता दिइनेछ। साथै Birthing center मा कार्यरत नर्सिङ कर्मचारीको लागि प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१३. विभिन्न किसिमका महामारीजन्य रोगबाट समुदायमा पर्ने प्रभावलार्ई न्यूनीकरण गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ। साथै यस क्षेत्रमा देखिने सिकलसेल एनिमिया र फाइलेरिया जस्ता रोगको परीक्षणको अन्य निकाय संग समन्वय सहकार्य गरी निशुल्क स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिनेछ ।
१४. उपाध्यक्ष सँग पोषण कार्यक्रमलार्ई निरन्तरता दिइनेछ । गाउँपालिका लार्ई पोषणमैत्री बनाउन आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। साथै संयुक्त राष्ट्र संघको खाद्य तथा कृषि संगठन (FAO) द्वारा अगाडि सारिएको Four better model कार्यक्रम पालिकामा कार्यान्वयन गरी उत्तम उत्पादन, उत्तम पोषण, उत्तम वातावरण र उत्तम जीवन युक्त गाउँहरु निर्माण गरिनेछ ।
१५. गाउँपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाको संरचना, औजार उपकरणको मर्मतसम्भार गर्ने र नयाँ उपकरण औजारको लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य निकाय सँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१६. हरेक वर्ष गरिदै आएको पूर्ण खोप सुनिश्चितता र दिगोपनालार्ई निरन्तरता दिइनेछ।
१७. यस पालिकामा रहेको एक मात्र प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र सोरहवावाट प्रदान गरिने स्वास्थ्य सेवालार्ई प्रभावकारी र गुणस्तरिय बनाउन आवश्यक औजार उपकरण र जनशक्तिको व्यवस्थापन गरि प्रसुति गृहको निर्माण गरिनेछ।
१८. एच.आइ.भि प्रभावित र क्षयरोग पुन उपचारमा रहेका व्यक्तिहरुलार्ई मासिक रुपमा पोषणका लागि सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

१९.पालिका भित्रका बर्थिङ्ग सेन्टरमा सुत्केरि हुने आमाहरुलाई चिया नास्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।

२०. धुवाँ मुक्त गाउँ(Smoke free village) अभियान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

२१. नेपाल सरकार र विश्व स्वास्थ्य संगठनको मापदण्ड अनुसार सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुको क्षमता विश्लेषण गरी शत प्रतिशत सेवा दिन सक्षम बनाईनेछ ।

२२. वडा नं. ४ मा एम्बुलेन्स खरिद गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।

४)महिला वालवालिका जेष्ठ नागरिक अपाङ्गता

क) बालबालिका

१. बाल मैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

२.हिंसा पिडित बालबालिका, विद्यालयका किशोर किशोरी, संचारकर्मी, कानूनी सचेतना सहित बालबिवाह न्यूनीकरण गर्न बालबालिका सँग पालिका उपाध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३. साझेदार निकाय र पालिकाको सहकार्यमा सबै वडाहरुलाई बालबिवाह मुक्त वडा घोषणा गरी पालिकाको रणनीति अनुसार बालबिवाह मुक्त पालिका घोषणा गर्दै दिगोपना सुनिश्चितता गरिनेछ ।

४. बाल अधिकार सम्बन्धी नीति सुधार तथा व्यवस्था गर्दै बालअधिकार सम्बन्धी सुनिश्चितता सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।गाउँपालिकाबाट बालगृह स्थापना एवम सञ्चालनको प्रबन्ध मिलाइनेछ ।

५.असहाय अपाङ्ग अति विपन्न तथा विशेष संरक्षण गर्न असहाय बालबालिका केन्द्रित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

६.किशोर किशोरीको लागि बालबालिका दिवस, प्रजनन स्वास्थ्य तथा बाल अधिकार सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरी उनीहरुको सक्रिय सहभागिता गरिनेछ । साथै अशक्त बालबालिका र महिलाहरुको लागि न्यायिक पैरवी कानूनका बारेमा सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

७. सवै वडामा बालवालिकालाई सङ्गठित गरी पालिका स्तरीय सञ्जाल गठन गरि उनीहरुलाई लागु औषध दुर्ब्यसनी मानव बेचबिखन बालश्रम जस्ता विकृतिका विरुद्ध परिचालन गरिनेछ ।

८.छोरी हुर्काउ आमा बचाउ उपाध्यक्ष कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । छोरी हुर्काउ आमा बचाउ उपाध्यक्ष कार्यक्रम अन्तरगत एक छोरी एक बैंक खाता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

९. महिला सशक्तिकरणको लागि एकल महिला ,यौनिक अल्पसंख्यक, दलित, हिंसा पिडित महिला, द्वन्द पिडीत महिला,शहिद बेपत्ता,मुक्त कर्मैया र कम्लरीहरुका लागि विशेष कार्यक्रमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१०. लैङ्गिक समानता अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ ।

ख) जेष्ठ नागरिक

१.जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्रको संयन्त्र निर्माण गरि दिवा सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

२.जेष्ठ नागरिकलाई सेवा प्रवाहमा पहिलो प्राथमिकता दिने व्यवस्था अवलम्वन गरिनेछ ।यसका लागि जेष्ठ नागरिकसंग पालिकावाट कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३.जेष्ठ नागरिकलाई सम्मान गर्नुका साथै स्वास्थ्य शिविर संचालन र तिर्थाटन कार्यक्रम गरिनेछ।

४.सामाजिक सुरक्षा भत्ता बितरणको कार्यलाई सम्बन्धित क्षेत्रमा सेवा प्रवाह गरी रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुसंग समन्वय गरी घुम्ती सेवा मार्फत घरदैलोमा रकम वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५. हालै गठन गरिएका वडा र पालिका स्तरीय जेष्ठ नागरिक सञ्जाललाई अन्तर पुस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

ग) अपाङ्गता / असहाय

१. साझेदार संस्थाको सहभागीतामा अपाङ्गता सम्बन्धी उपकरण , सहायक सामग्रीको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति अवलम्बन गरिने छ।
२. अपाङ्ग मैत्री संरचना निर्माणको संघीय कानून कार्यान्वयनको लागि सूचक तयार गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
३. सबै खाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि जीवन उययोगी सीप सम्बन्धी तालिम संचालन गरिनेछ ।
४. अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण कार्यलाई नियमित बितरण गरिनेछ। साथै अपाङ्गता भएका महिलाहरुको लागि प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
५. अपाङ्ग भएका व्यक्तिहरुको सीप, क्षमता विकास गरी उद्यमशिलता बन्न प्रोत्साहित गरिनेछ।
६. साझेदारी रुपमा सहायक सामग्री मर्मत, निर्माण गरी वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ। साथै विद्यालय तथा अन्य क्षेत्रमा बौद्धिक अपाङ्गताको लागि सांकेतिक भाषामा सेवा दिने कार्यको सुभारम्भ गरिनेछ।
७. असाहय बालबालिका जेष्ठ नागरिकहरुका लागि नाना छाना र खानाको अभावलाई कम गर्न परोपकारी कार्य गर्ने आश्रम, कोष , केन्द्र जस्ता संघसंस्था संग समन्वय गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
८. अपाङ्गता भएका बालबालिका ,व्यक्तिहरुको पहिचान र तथ्यांक संकलनका लागि स्क्रिनिङ्ग क्याम्प सञ्चालन गरिनेछ ।

घ) महिला

१. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीमैत्री नीति र कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिईनेछ । पछाडि परेका वर्ग, क्षेत्र जातजातिको सामाजिक, साँकृतिक, आर्थिक विकास र सशक्तिकरणमा प्रत्येक्ष लाभ हुने र हानिकारक मुल्यमान्यता कम गर्न सहयोग पुग्ने योजना तथा कार्यक्रम विकास गरी कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
२. योजनाका सबै चरणहरुमा महिला तथा सीमान्तकृत समुदायको समानुपातिक सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ । सबै वडा र विषयगत शाखाका योजनाहरुमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका सवालहरुलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेर बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
३. सुशासन, र जवाफदेहिता कायम गर्न र सेवा प्रवाहमा महिला तथा वन्चितिकरणमा परेका समुदायको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि लैससास परीक्षण र लैंगिक उत्तरदायि बजेट परीक्षणलाई संस्थागत गरिनेछ ।
४. आर्थिक रुपमा पछाडी परेका वा पारिएका ब्रद्ध पिडित, शहिद, बेपत्ता, मुक्त कर्मैया, अल्पसंख्यक एकल महिलाका लागि आय आर्जनमुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
५. मानव बेचबिखन, महिला हिंसा, छुवाछुत, भेदभाव, असमानता , सामाजिक विसंगता विकृति लगायतका कार्यक्रमलाई निरुत्साहित गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
६. आयआर्जन, सीप विकास, क्षमताअभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
७. सम्पत्तीमा दम्पतिको समान अधिकार सुनिश्चितताका लागि संयुक्त पुंजी बनाउँदा सिफारिसमा लाग्ने करमा छुट दिईनेछ।
८. लैंगिक हिंसा निवारण कोष र मानव बेच बिखन विरुद्धको उद्धार कोषको स्थापनामा जोड गरिनेछ ।
९. महिलाहरुलाई नेतृत्व बिकासमा सहयोग पुर्याउन आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
१०. बालबिवाह पिडित हिंसा पिडित महिला र सडक बालबालिकाहरुको लागि सेफ हाउस बालगृह निर्माण तथा संचालन गर्न पालिका प्रदेश संघ र अन्य निकाय सँग पहल गरिनेछ ।

ड) दलित

१. परम्परागत पेशाहरुलाई आधुनिकरण गरी रुपान्तरण गरिनेछ।
२. दलित समुदायलाई सीपमुलक तालिम दिई परम्परागत पेशालाई सुदृढ बनाई आय आर्जनका माध्यमबाट स्वरोजगारी बन्नमा उत्प्रेरित गर्दै लगिनेछ।
३. छुवाछुत मुक्त गाउँपालिकाको दिगोपना सुनिश्चितता गरिनेछ।

च) आदिवासी जनजाति

१. जातीय परम्परामा रहेका भाषा, भेषभुषा, संस्कृतिको जगेर्ना गरिनेछ र जातीय परम्परा झल्किने स्थानीय स्तरमा रहेका घरेलु उत्पादित सामग्रीहरुको प्रवर्धन गर्न सीप विकास तालिम संचालन गरिनेछ।
२. थारु समुदायमा रहेको बरघर प्रथाको सम्मान र संरक्षण गरिनेछ। बरघर कानुनको कार्यान्वयनको थालनी गरिनेछ।
३. थारु समुदायमा देखिएको घातक रोग सिक्कल सेल एनेमियाको पालिका स्तरिय स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ।
४. थारु समुदायमा सस्कृति संरक्षणका लागि थनुवा मरुवा निर्माण गरिनेछ।
५. थारु जातिको कला संस्कृति पुस्ता हस्तान्तरण जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।

छ) द्वन्द्व पिडित, शहिद बेपत्ता, मुक्त कर्मैया, महिला, बालबालिका, यौनिक अल्पसंख्यकहरुको तथ्याङ्क संकलन गरि मागका आधारमा आयआर्जन र जीवनउपयोगी सीप जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

ज) पुनस्थापन भएका मुक्त कर्मैया वस्तिमा रहेका रुखविरुवा हटाउन सम्बन्धित निकायमा पहल गरिन्छ।

आर्थिक विकास समिति

१) कृषि

१. जग्गाको वर्गिकरण अनुसार जग्गाको प्रयोगका लागि तयार नीतिगत व्यवस्थालाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ।
२. कृषिलाई व्यवसायिकरण गर्दै आत्मनिर्भर बनाउनका लागि चकलाबन्दी पकेट खेतिका लागी अनुदानको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ र बढैयाताल गाँउपालिका रहेका सहकारीहरुका शेयर सदस्यहरुलाई साना किसान सहकारी वा अन्य सहकारी मार्फत इजराइलि प्रविधि / कोरियन प्रविधि र अन्य प्रविधिवाट आयआर्जनमा जोडिनका लागि पालिकाका कृषकहरुलाई व्यवसायिक मुलक वनाइ आत्मनिर्भर वनाउने लक्ष्य लिइनेछ।
३. कृषि उत्पादनले वजार नपाएको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै सहकारी संस्थाहरुसग सहकार्य गरि वजारिकरणका लागि सहकार्यको नीति लिइने छ।
४. विउ उत्पादन, रैथाने बाली विउ संरक्षण र उत्पादनका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याइने छ।
७. बिउआलु पकेट क्षेत्रको रुपमा पहिचान बनाएको वडाहरुमा बिउ तथा खाइन क्षेत्रमा आलु खेतिलाई प्रोत्साहित गरिनेछ।
८. यस आ.व.मा जग्गाको वर्गिकरण सहितको भूउपयोग नीति लागु गरिनेछ।
९. व्यवसायिक खेती गर्ने कृषकहरुको माटो परिक्षणको व्यवस्था गरिनेछ।

१०. हिउदे, वसन्ते मकै लगायतको पकेट क्षेत्र विकास गरिनेछ । एक वडा एक पकेट क्षेत्र घोषणा गरिनेछ । कृषि पेशामा ज्ञान सीप प्रदान गरी उत्पादन बढाउन सबै वडाहरुमा कृषि प्राविधिक परिचालन गर्ने नीतिअवलम्बन गरिनेछ ।
११. व्यवसायीक बेमैसमी खेतीको प्रवर्धन र विकासमा जोड दिइनेछ । पुष्प तथा आर्गेनिक खेतीलाई संचालनमा ल्याइनेछ। सहिद बेपत्ता परिवार, मुक्त कर्मैयाको लागि पालिका भित्रका भूगोल समेत अध्ययन गरी कहाँ कुन स्थानमा खाद्य तथा नगदेबाली लगाउन उपयुक्त हुने हो सोको पहिचान गरी कृषकहरुलाई बिउबिजनमा अनुदान दिने ब्यबस्था मिलाइनेछ ।
१२. मसिना तथा वासनादार चामलको आयातलाई प्रतिस्थापन गर्नका लागि स्थानिय किसानहरुलाई मसिना तथा वासनादार धान उत्पादनको लागि मल बीउ सिँचाईको आवश्यक प्रबन्ध मिलाई बल्क खेतिलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

२) पशु विकास

१. पशुपालन व्यवसायलाई आत्मनिर्भर बनाउन कृषकहरुलाई विभिन्न सहयोगहरुको निरन्तरता दिइनेछ ।
२. उन्नत जातको पशुपन्छी उत्पादनमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
३. हरेक वडामा पशु स्वास्थ्य शिविरलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइनेछ ।
४. निजी पशु पालक कृषकहरुलाई मागको आधारमा तुरुन्तै पशु प्राविधिक सेवा घर दैलौमा उपलब्ध गराइनेछ ।
५. बढैयाताल गाँउपालिका माछा उत्पादनमा पहिचान वनाउन सफल भएको माछा उत्पादनलाई व्यवसायिक बनाउदै लगिनेछ, निजी क्षेत्रको सहकार्यमा उत्पादित माछालाई वजारीकरणका लागि सहकार्यको निति अवलम्बन गरिनेछ। र बढैयातालको राजश्व वृद्धि गर्न पालिकाको मुख्य श्रोतका रुपमा रहेको बढैयाताललाई माछा पालनका लागि ठेक्का लगाइनेछ।
६. प्रदेश ,संघ सरकारको सहयोगमा माछा ह्याचरीको निर्माण गरी यस पालिकालाई माछा श्रोत केन्द्रको रुपमा अगाडी वढाउने नीति लिइनेछ।
७. कृषकहरुलाई घाँसको विउ वितरणलाई निरन्तरता दिइनेछ।
८. कृषकहरुको मागको आधारमा पशु विमाको व्यवस्था मिलाइनेछ।
९. माछा, मासु, दुध तथा अण्डामा आत्मनिर्भर बनाउनका लागि उन्नत जातका -पशुपन्छीहरुको उत्पादन र वितरण प्रवर्धन गर्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१०. पशु आहाराका लागि बहुबर्षीय घाँस, हरियोघाँस, भुइँघाँस, डाले घाँसको बिउं, खेतबारी तथा खाली जग्गामा रोपलाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
११. महामारी विरुद्धको भ्याक्सिन, परिजिवी नियन्त्रण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१२. छाडा पशुको उचित व्यवस्थापन र सदुपयोगको लागि अन्तरपालिका समन्वय गर्ने कार्य गरिनेछ ।
१३. कृषि तथा पशु तर्फका ओ.भि.ओ.टी (एक गाउँ एक प्राविधिक) कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ, नपुग भएमा थप जनशक्तिको प्रबन्ध गरिनेछ । यसका साथै दरबन्दी अनुसारको पदपूर्तिको लागि सम्बन्धित निकायसंग समन्वय गरिनेछ ।
१४. पशु स्वास्थ्य तथा प्रयोगशाला सेवालार्इ निशुल्क रुपमा निरन्तरता दिइनेछ।
१५. पशुपंक्षी जन्य उत्पादनलाई वजारीकरणमा जोड दिइनेछ।
१६. आवश्यकताको आधारमा तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१७. सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाको साझेदारीमा माछापालन व्यवसायलाई आत्मनिर्भर बनाउनका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

३) सहकारी

१. गाउँपालिका भित्र गठन भई संचालनमा रहेका सहकारी संस्थाहरुको अनुगमन गरि एकै प्रकृतिका सहकारीहरुलाई गाभने निष्क्रियहरुलाई खारेज गर्ने नीति लिइनेछ।

२. सहकारी संस्थाहरु सहकारीको मर्म र भावना अनुसार संचालन गर्न लगाई त्यसको प्रभावकारी अनुगमन गरिनेछ। सामुहिक उत्पादन मल, बिउ, प्रविधि, कृषि उपकरण, तरकारी संकलन केन्द्र, खसी बोका संकलन केन्द्र, कृषि हाट बजारका लागि सहकारी मार्फत कार्यक्रम अघि बढाईनेछ।

३. सहकारी संस्थाहरु सँग साझेदारीमा आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।

४) लघु उद्यम, घरेलु तथा साना उद्योग, बाणिज्य तथा ब्यापार, रोजगारी

१. यस पालिका भित्र बिभिन्न तह वर्गका समुदायहरुलाई प्रदेश र संघ सँग समन्वय गरी आयमुलक रोजगार मुलक सीपमुलक तालिमहरु सञ्चालन गरिनेछ।

२. पालिकाको अधिकार क्षेत्र भित्रका निजी फर्म दर्ताको सरलीकरण गर्न आवश्यक कानुनी प्रबन्ध मिलाइने छ।

३. काला बजारी नियन्त्रण गर्न उद्योग बाणिज्य संघ, घरेलु उद्यमी संघ, उपभोक्ताका हकहित मंच, सरोकारवाला सरकारी निकाय संग नियमित अन्तरक्रिया र वजार अनुगमन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

४. बेरोजगार युवाहरुलाई स्वरोजगार बनाउन सिपमुलक तालिम दिई सामग्री उपलब्ध गराई रोजगारी सृजना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

५. लघु उद्यम विकास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिइनेछ।

६. सुकुम्बासी, मुक्त कर्मैया, सहिद बेपत्ता, एकल महिला, अति बिपन्न वर्ग, मधेशी, थारु, मुस्लिम, दलित, महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, कमलरी, जनजाती द्वन्द पीडित, यौनिक, लोपन्मुख अल्पसंख्यकद्वारा संचालन भएका घरेलु उद्योगमा आवश्यक सहयोग गरिने छ।

७. वेरोजगारी समस्या समाधान गर्न प्रयत्न गरिनेछ। बैदेशिक रोजगारीमा जाने नागरिकको श्रम स्विकृतिको लागि संघीय कानुन अनुसार सहजीकरण गरिनेछ।

८. रोजगार रणनीतिलाई कार्यन्वयन गर्दै रोजगार सेवा केन्द्रको स्थापना गरी यसको प्रभावकारिताको लागि आवश्यक स्रोतसाधको ब्यबस्थापन मिलाइनेछ।

९. भारतीय खुला नाकामा रहेका भारतीय नाकाबाट नेपाल भित्रिने सामानमा कडा निगरानी गरी पालिका भित्र रहेका मुख्यबजारहरुलाई स्थापित गर्ने खालका सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

१०. परम्परागत सिप, खाद्य परिकारलाई परिष्कृत गरि वजारीकरण गर्न चाहेमा त्यस्ता व्यक्ति समुहलाई प्रोत्सहान गर्ने नीति लिइनेछ।

५) पर्यटन प्रवर्धन र धर्म, संस्कृति र कला

१. बढैयातालको नजिक रहेको गाउँपालिका स्तरीय थारु संग्राहलयको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न आवश्यक पहल गरी बढैयातालको प्रचारप्रसार र संरक्षण, निर्माण कार्यमा जोड दिदै पर्या पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ।

२. ऐतिहासिक, धार्मिक, संस्कृति, भौतिक एवम अभौतिक संरचनाहरुको संरक्षण गरिनेछ।

३. एक वडा एक पर्यटकीय स्थलको पहिचान गरी पर्यटन प्रवर्धनका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। जस अन्तर्गत सबै वडामा रहेका तालतलैया लागायत प्राचिन कालिका मन्दिर, दुर्गामन्दिर, भग्राहामाई, नकाहा मन्दिर, जयगुरुदेब मन्दिर, रामजानकी मन्दिर, जगदम्बिका मन्दिर, दुइमोहना, शिव मन्दिर, प्रचीन शिव मन्दिर बोगटिया, अगलादेबी मन्दिर, मैनादेबी मन्दिर, मैनाबोरिया शिव मन्दिर, शितलामाईको मन्दिर कालिका मन्दिरको संरक्षण गर्ने, प्रचारप्रसार गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

४. विभिन्न जात-जाति, धर्म संस्कृति भित्र रहेका कलाको जगेर्ना गरिनेछ।

५. बढैयाताल गाउँपालिकाको पर्यटन गुरुयोजना तयार गरी पर्यटकीय स्थलको प्रचार प्रसारमा जोड दिईनेछ।

६. बढैयाताल गाउँपालिका भित्र रहेका ताल-तलैया क्षेत्रको संरक्षण गरिने छ।

७. सबै जातजाति, धर्मावालम्बीहरुको कला संस्कृतिको स- सम्मान तथा संरक्षण गरिनेछ । पालिका भित्रका होम-स्टे, विभिन्न चाडपर्व, रितिरिवाजको अध्ययन अनुसन्धान, प्रचारप्रसार, साँस्कृतिक कार्यक्रम, सिर्जनात्मक क्रियाकलाप संचालन गर्नुको साथै थारु जातिको मरुवा थनुवाको संरक्षण सम्बर्धन गरिनेछ ।

८. पर्यटन प्रवर्द्धनलाई जोड दिन अन्तर पालिका भ्रमण र अन्तर देशिय बैठक कार्यक्रम संचालन गरी गाउँपालिकालाई नमूना पर्यटकीय गाउँपालिकाको रूपमा विकास गरिनेछ ।

९. मानझुण्डी सामुदायिक वनलाई पर्यटकिय स्थल, बनबाटिकाको रूपमा विकास गरिनेछ ।

१०. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र व्यवस्था स्थापनामा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरि आन्दोलनका अग्र पंक्तिमा लागि शहिद हुनु भएका शहिद र वेपत्ता योद्धाहरुको स्मृतिमा **शहिद स्मृति पार्क निर्माण** र उहाहरुको अर्धकदको शालिक राख्ने कार्य लाई आगामी आर्थिक बर्षबाट प्रारम्भ गरिने छ ।

११. **अन्तरपालिका पर्यटन प्रवर्द्धनलाई** थप व्यवस्थित गरिनेछ ।

१२. पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि होटेल, रेष्टुरेन्ट, होमस्टे खोल्न प्रोत्साहन गर्ने, पदयात्रा मार्ग, पर्यटक गाईड, पर्यटन सूचना केन्द्रको विकासका लागि सम्बन्धित **संस्था र निजी क्षेत्रसँग सहकार्य** गरिने छ ।

१३. यस पालिकाको मुख्य आकाषणको रूपमा रहेको बढैयातालको समग्र विकासका लागि यस तालमा माछा पालन गर्ने उद्देश्यले यसै आ व देखि ठेक्का लगाउने प्रकृया अगाडी वढाइने छ ।

रोजगार, सिप तथा उद्यमशीलता केन्द्र नीति तथा कार्यक्रम

- १ स्थानीय तहमा रोजगार, सिप तथा उद्यमशीलता केन्द्रका लागी परिचालन हुने जनशक्ति संघिय सरकार संग समन्वय गर्दै यस बढैयाताल गाउँपालिकाले समेत व्यवस्थापन गर्ने छ ।
- २ रोजगार सेवा केन्द्रलाई रोजगार, सिप तथा उद्यमशीलता केन्द्रको रूपमा गाउँ कार्यपालिकाको सांगठनिक संरचनामा ल्याईने छ ।
- ३ युवा, रोजगारी, सीप विकास तथा उद्यमशीलता का कार्यक्रम एकिकृत ढंगले रोजगार, सिप तथा उद्यमशीलता केन्द्रमार्फत सञ्चालन हुने व्यवस्थापि मिलाईने छ ।
- ४ उत्पादन र उद्यमशीलता मार्फत रोजगारी सिर्जना तथा न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूती, सीप विकास, उद्यमशीलता प्रवर्द्धन र पुनः एकीकरण सम्बन्धी क्रियाकलाप सञ्चालनमा बढैयाताल गाउँपालिकाले समेत शत प्रतिशत साझेदारी गर्ने छ ।
- ५ स्थानीय तहमा निजी क्षेत्र तथा गैरसरकारी क्षेत्रसंगको साझेदारी तथा सहकार्यमा स्थानीय श्रम बजारको माग बमोजिम तालिम तथा रोजगारमुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने निति ल्याईनेछ ।
- ६ श्रम बजारको माग अनुरूपको सीपयुक्त र व्यावसायिक जनशक्ति आपूर्ति गर्न कम्तिमा ३९० कार्यघण्टाको व्यावसायिक तथा सिप विकास तालिम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ७ तालिम प्रदायक संस्था, रोजगारदाता र स्थानिय तहका बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुको सहकार्यलाई रोजगार सिप तथा उद्यमशीलता केन्द्र सगँ जोडिदिईनेछ ।
- ८ डिजिटल श्रम तथा रोजगार सेवा प्रणाली सम्बन्धी सरोकारवालाको अभिमुखीकरण तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ९ रोजगार सिर्जना तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धी सरोकारवालाबीच रणनीतिक संवाद तथा छलफल कार्यक्रमहरु गरीनेछ ।

- १० सुरक्षीत वैदेशीक रोजगारी र वैदेशीक रोजगार बोर्डले उपलब्ध गराउने सेवा सुविधा बारे जनचेतना मूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ११ वैदेशीक रोजगारी बाट फर्केका व्यक्तिहरुको ज्ञान, सिप, अनुभव र पुजी लाई स्थानीय आर्थिक विकासमा उपयोग गर्ने उदेश्यले पुनः एकीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- १२ बालश्रम तथा बाध्यकारी श्रमको अन्तय गर्दै सुरक्षित, मर्यादित र शोषणमुक्त श्रम सम्बन्धको विकास गरिनेछ ।
- १३ दैनिक ज्यालादारी गर्ने कामदारहरुलाई सुरक्षित सामग्री घटना विमा र हाजीरी पुष्टीकाको व्यवस्था गरिनेछ ।

भौतिक पूर्वाधार

१. एक वडा एक गौरवको आयोजना अन्तर्गत निमार्णाधिनि सडक आयोजनाहरुका लागि पर्याप्त बजेट व्यवस्थापन गरि समयमै सम्पन्न गरिनेछ ।
२. बढैयाताल गाउँपालिका भित्रका सबै सडकहरुको तथ्यांक संकलन गरी सहिद वेपत्ताहरुको नाममा नामाकरण गर्ने सडक निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड तयार गर्ने र सडक गुरुयोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२. गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण वडाहरुलाई सडक संजालमा जोडिनेछ ।
५. बढैयाताल गाउँपालिकाको १-९ वटै वडाहरुमा स्तरउन्नत भएका सडकहरुको कालोपत्रे गर्ने र स्तरउन्नत नभएकाको स्तरउन्नत गर्ने र नखुलेका सडकहरुलाई खोल्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
६. गाउँपालिका भित्र रहेका झोलुंगे पुल, मोटरेवेल पुल, कल्भर्ट लगायतका सिमाना जोड्ने पक्की पुल तथा झोलुंगे पुल निर्माण कार्यका लागि संघ र प्रदेश सरकारसंग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
७. गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न वडाहरुबाट प्राप्त भएका योजनाहरु अल्पकालिन, दिर्घकालिन र मध्यकालीन रुपमा वर्गीकरण गरी योजना बैंक स्थापना गरि सोको व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन गर्न संघीय तथा प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरिनेछ ।
८. आवश्यकताको आधारमा गाउँपालिका भित्र निर्माण हुने ठुला योजनाहरुको डीपीआर गरी निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।
९. हरित पूर्वाधारको विकासमा जोड दिईनेछ ।
१४. पालिका भित्र बिधुतिय चुलोको प्रयोगको अवधारणा शुरुवात गरिनेछ । साथै अव्यवस्थित विद्युतीय संरचनालाई व्यवस्थित गरिनेछ । बायोग्यास तथा सौर्यउर्जाको कार्यक्रमलाई संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारको समन्वयमा प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछ ।
१५. गाउँपालिका भित्रका परापूर्वकाल देखि दह संस्कार गर्दै आएका स्थानहरु दुई मोहना मानखोला, मान नदी किनार, फुलबारी झर्सैलाघाट, मानको पुल, सतापतिया घाट, सितापुर घाट, राम घाट, वडा नं २ को झोलुंगे पुल, घुम्नेतालु घाट, बत्तीस घाट जस्ता स्थलहरुको पूर्वाधार निर्माण र संरक्षणको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
१६. पालिका भित्रका सबै निकायहरुमा निर्माण भइ संचालन भएका स्तनपान कक्षको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्नुको साथै नयाँ बन्ने संरचनामा अनिवार्य रुपमा स्तनपान कक्षको निर्माण गरिनेछ ।

१७. गाउँपालिका भित्र बनेका पुराना घरहरुको अनिवार्य अभिलेखीकरण गर्नुका साथै यस आर्थिक वर्षबाट नक्सा पास नगरी नयाँ घर वा भवन बनाउने कार्यलाई पूर्ण रुपमा निरुत्साहित गरिनेछ। नक्सा पास नगरी घर बनाएमा कानून अनुसार कारवाही र आर्थिक ऐन अनुसार असुल उपर गरिनुका साथै वडाबाट दिइने सेवासुविधाबाट वञ्चित गरिनेछ।
१८. गाउँपालिका भित्र रहेका टोल विकास संस्था/बरघर, जनप्रतिनिधि मार्फत वर्षमा अनिवार्य ५ दिन प्रति घरले श्रमदान गराई आफ्नो टोल आफै बनाउने निति लिइनेछ ।
१९. पूर्वाधार निर्माण गर्दा अपाङ्गमैत्री, बालमैत्री, लैङ्गिकमैत्री जस्ता संरचना निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
२०. आवश्यक ठाउँहरु पहिचान गरी सो ठाउँहरुमा प्रतिकालय र व्यायामशाला निर्माण गरिनेछ ।
२१. बढैयाताल गाउँपालिका सार्वजनिक महत्व बोकेको बढैयाताल प्रशासकीय भवन चपलाताल लगायत अवैध तरिकाले सरकारी सार्वजनिक ऐलानी जग्गाको जग्गाधनी पूर्जा प्राप्त गरेका वा कब्जा गरिएका जग्गाहरु अतिक्रमण हटाउने कार्यलाई तीव्र रुपमा अघि बढाइनेछ ।
२२. बढैयाताल गाउँपालिकामा रहेका भूमिहीन दलित भूमिहीन सुकुम्वासी अव्यवस्थित बसोवासिहरुलाई सरकारको नीति अनुसार जग्गाधनी पूर्जा वितरण गरी जग्गाको मालिक बनाइनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

१. संविधानद्वारा प्रदत्त मौलिक अधिकार अन्तर्गत स्वच्छ पिउने पानी नागरिकको अधिकार भएकाले गाउँपालिका भित्रका सबै क्षेत्रलाई समेटी तर्जुमा भएको खानेपानी तथा सरसफाई गुरुयोजनाको कार्यान्वयन गरिनेछ । पालिका स्तरीय र वडा स्तरीय वास समितिहरुको सक्रियता बढाइनेछ।
२. गाउँपालिकाका सबै वडावासीलाई सुरक्षित तथा सरसफाइयुक्त खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउन धारा नभएका घरधुरीमा स्वच्छ खानेपानीको पहुँच सुनिश्चित गर्न धारा जडान गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
३. सबै स्वास्थ्य संस्था, विद्यालय तथा अन्य गुम्बा, मठ-मन्दिर, देउवानी, चर्च, ओमशान्ति, समाधिस्थल, पाटी-पौवा, चौतारा र मसानघाटहरुको व्यवस्थापनका लागि शौचालय, खानेपानी तथा सरसफाइसम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।
४. मुख्य बजार तथा ड्रेनबाट उत्पन्न हुने फोहोरको व्यवस्थापनका लागि सबै वडामा खानेपानी तथा सरसफाइ समन्वय समिति गठन गरिनेछ। साथै, प्रत्येक टोल-बस्तीमा टोल सुधार समिति गठन गरी सोमार्फत सरसफाइसम्बन्धी गतिविधिहरु सञ्चालन गरिनेछ।
५. गाउँपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि विभिन्न तहका सरकार, अन्तरपालिका, निजी क्षेत्र तथा गैरसरकारी संस्थासँग साझेदारी गरी ल्याण्डफिल साइटको व्यवस्था गरिनेछ।
६. खानेपानी उपभोक्ता समितिलाई सक्रिय बनाई उनीहरुको सहभागितामा वडामा रहेका खानेपानी ओभरहेड ट्याङ्कीहरुको मर्मत तथा सञ्चालन गरिनेछ। साथै, संघ र प्रदेश सरकारका सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय गरी स्वच्छ खानेपानीको आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ।
७. प्लास्टिक तथा अन्य फोहोर व्यवस्थापनका लागि गृहिणी तथा समुदायका सदस्यहरुलाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ। जथाभावी फोहोर फाल्ने तथा फोहोर उत्पादन गरी वातावरण प्रदूषण गर्ने व्यक्ति वा निकायलाई कानूनको दायरामा ल्याइनेछ।
८. स्वच्छ र सफा गाउँ निर्माणका लागि सबैको सहभागितामा अभियान सञ्चालन गरिनेछ। पालिकाभरि जथाभावी फोहोर नफाल्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। साथै, पालिकाभित्र उत्पादन हुने फोहोरलाई स्रोतमा रूपान्तरण गर्ने उद्देश्यले ल्याण्डफिल साइट स्थापना गरी निजी क्षेत्रसँग साझेदारी, समन्वय र सहकार्यमा फोहोर व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

वन वातावरण र विपद् व्यवस्थापन

१. वातावरण मैत्री गाउँपालिका बनाउन जोड दिइनेछ ।
२. नयाँ निर्माण गरिने घरपरिवारले अनिवार्य रुपमा पाँच रुख लगाउनु पर्ने नीति लिइनेछ ।

३. गाउँपालिका भित्रको सडक छेउ तथा नदि खोला किनारमा वृक्षारोपण नदी नियन्त्रण तथा जलवायु अनुकुलन सम्बन्धी विभिन्न क्षेत्रगत कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।मानझुन्डी सामुदायिक वन लगायत सबै सामुदायिक वन भित्र पार्क वा अन्य आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।साथै सामुदायिक वन भित्र अदुवा, बेसार, लगायतका व्यवसायिक रूपमा प्रयोग हुने जडिबुटीजन्य बस्तुहरु उत्पादनका लागि संघिय सरकार र प्रदेश सरकारको समन्वयमा खेतीको थालनी गरिने छ।
४. समृद्धिको लागि वन कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।अन्य सामुदायिक वन क्षेत्रभित्र पार्क लगायत विभिन्न पुर्वाधार साझेदारीमा निर्माण गर्न जोड दिईनेछ । सामुदायिक वन सँग समन्वय गरी सामुदायिक बनहरुलाई स्थानीय सरकार संचालन ऐन बमोजिम करको दायरामा ल्याइने छ ।
५. मान खोला लगायत अन्य खोला तथा स्थानमा रहेको ढुंगा गिट्टी बालुवा, अन्य नदिजन्य बस्तुको उत्खनन, माटो बिक्री गर्दा र गाउँपालिका भित्र निर्माण तथा संचालन हुने नयाँ ठुला आयोजनाहरुको वातारणीय प्रभाव मुल्याङ्कन गर्न जोड दिईनेछ ।
६. विपद प्रतिकार्य योजनालाई परिमार्जन गरि विपदव्यवस्थापन कोषमा बजेटको अभाव नहुने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।विपद व्यवस्थापन गर्नका लागि आवश्यक सामाग्रिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
७. विपद व्यवस्थापन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन अन्तर स्थानीय तह संघीय सरकार प्रदेश सरकार सँग समन्वय गरिने छ ।
८. विपदको पुर्व तयारीका लागि आवश्यक सामग्रीको व्यवस्थापन गरी आपतकालिन सेवा केन्द्र संचालन गरिने छ ।साथै पालिका भित्रका रेडक्रस सोसाइटी र अन्य साझेदार निकाय सँगको समन्वयमा आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।माननदीको किनार अन्तर्गत प्रभावित क्षेत्र सबै र ग्याङ नदीको प्रभावित क्षेत्र तथा वडाका अन्य आवश्यक क्षेत्रमा तटबन्धनको लागि पहल गरिनेछ ।
९. विरुवा उत्पादन र वृक्षारोपण कार्यलाई विशेष जोड दिईनेछ।सामुदायिक बनसँग समन्वय गर्दै बनबाट निस्कने कच्चा पदार्थ जस्तै: पात, लहरा, खर, ढडी, कुश, बेतबास जस्ता बस्तु प्रयोग गरि उत्पादन गर्ने महिला उधमी, साना, लघु उधमीहरुलाई प्रोत्साहन गरिने छ।।
१०. भू- क्षय नियन्त्रणका लागि जैविक तटबन्धन र नदी नियन्त्रण गर्न तटबन्धन निर्माणका लागि प्रदेश र संघिय सरकार सँग पहल गरिने छ।।
११. बढैयाताल गाउँपालिका भित्रका अति बिपन्न घरपरिवारका सदस्यको प्रकोपबाट मृत्यु भएमा सम्बन्धित वडाको सिफारिस तथा पहिचानका आधारमा आर्थिक सहयोग कार्यविधिको अधिनमा रही आर्थिक सहयोग प्रदान गरिनेछ ।
१२. वातावरण मैत्री गाउँपालिका बनाउने आधारको लागि सबै निकाय सँग पहल र समन्वय गरिने छ।। गाउँपालिका र निजि क्षेत्रको सहभागितामा प्लास्टिक झोला प्रयोगमुक्त पालिका बनाउने नीति लिने र यसका लागि बैकल्पिक झोला बनाउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१३. वातावरण संरक्षण र प्रवर्द्धनका गरी सफा गाउँपालिका बनाउनका लागि वैज्ञानिक उपायहरु अवलम्बन गर्नुका प्लाष्टिक झोलाको प्रयोगलाई निषेध गरी प्लाष्टिक निषेधित गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।
१४. सार्वजनिक जग्गा, नदी किनार, पोखरी, ताल, सरकारी कार्यालय तथा सामुदायिक भवन परिसरमा वृक्षारोपण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१५. गाउँपालिकाभित्र क्षेत्रमा रहेका सार्वजनिक जग्गाहरुको लगत राखिनेछ । सार्वजनिक जग्गाहरुको संरक्षण गरिनेछ । आवश्यक स्थानहरुमा हरित पार्क, पाटी पौवा निर्माण गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
१६. फोहोर व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी र सुरक्षित बनाउन उपयुक्त ठाँउको छनौट गरी ल्याण्डफिल साईट निर्माण गरिनेछ साथै अन्य संघ संस्थासँग साझेदारी गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
१७. पर्यटकीय स्थलहरु, पोखरी, ताल, खोलानाला तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा सरसफाई अभियान संचालन गरिनेछ ।
१८. जंगली जिवजन्तुहरुवाट हुने मानविय क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्नका लागि आवश्यक तारवारको व्यवस्था गरिनेछ ।
१९. गाउँपालिका केन्द्र र वडा कार्यालय केन्द्रलाई वातावरण मैत्री बनाउन जनप्रतिनिधि र कर्मचारीले एक एक वटा विरुवा आफ्नो जन्म दिनको अवसरमा अनिवार्य रोप्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

२२. सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिलाई गाउँपालिकामा **अभिलेखिकरण र नविकरण** गरिनेछ । साथै नियमन गरी व्यवस्थित गरिनेछ ।
२३. जल उत्पन्न प्रकोपबाट हुने क्षति कम गर्न **पूर्व सूचना प्रणालीलाई** जोड दिईने छ
२४. विना अनुमती सार्वजनिक स्थलहरुका सडक छेउछाउमा जथाभावी ढुङगा, गिट्टी बालुवा निकाली जोखिम निम्त्याउने जोकोही व्यक्ति, कम्पनीहरुलाई **कारवाहीको दायरामा** ल्याइनेछ ।
२५. वन डढेलो लगाउने जोकोहीलाई वन ऐन अत्रतगत भएको कारवाहीको **प्रकृया अनुसार कारवाही गर्न सम्बन्धित निकायमा** लेखी पठाईने छ ।
२६. विभिन्न खालका वनहरुलाई आन्तरिक **आम्दानीका स्रोत** बनाईने छ ।
२७. निजी वा सार्वजनिक जग्गाहरुमा ताल पोखरी निर्माण गर्दा पालिकाको स्वीकृति लिनु पर्ने व्यवस्था कडाइका साथ लागु गरिनेछ ।
२८. स्थानीय स्तरमा बिरुवा नर्सरी स्थापना गरी बिरुवा उत्पादन र वितरणका लागि सामुदायिक बनहरुसंग सहकार्य गरिनेछ ।
२९. सामुदायिक वनहरुको खालि जमिनमा वेसार , अदुवा , आयुर्बेद औषधि जन्य खेती गर्न चाहेमा पालिकावाट निशुल्क विउ विरुवा उपलब्ध गराइनेछ ।
- ३० पालिकामा विपद जोखिम पहिचान गरी सोही बमोजिम विपद प्रतिकार्य कार्ययोजना अघि बढाइनेछ ।

न्यायिक व्यवस्था

- जनतालाई घर दैलौमा न्याय दिन र दुवै पक्षलाई आत्म सम्मान हुने गरि मुद्दाहरु माथि छलफल गर्न न्यायिक समिति क्रियाशिल रहेको छ । न्यायीक समितिलाई प्रभावकारी वनाउन क्षमता विकासको कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- न्यायीक समिति र मेलमिलापवाट मिलाइएका विवादहरुको विश्लेषण गरि सामाजिक शान्तिका लागि चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- न्यायीक समितिवाट सवै खाले विवाद निरुपण होस भन्ने अपेक्षा जनतामा रहेकाले कानुनी व्यवस्था अनुसार सबै विवाद हेर्न नमिल्ने हुदा पालिकामा कम्तिमा ३ जना मेलमिलापकर्ताहरु राखि न्यायिक समितिले हेर्न नमिल्ने विवादहरु मेलमिलापवाट छलफल गराइ मेलमिलाप गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- मेलमिलापकर्ताहरु परिचालन गरि न्यायिक इजलासलाई थप व्यवस्थित बनाईने छ ।
- सबै वडा कार्यालयहरुमा स्थापना भई संचालनमा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरुलाई स्तरोन्नती गरी सबै विवादहरु दर्ता गर्ने, विपक्षी झिकाउने, प्राविधिकद्वारा स्थलगत निरीक्षण गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने, मेलमिलाप प्रक्रिया सम्पादन गर्ने आदि कार्य वडा तहबाट गरी **मेलमिलापवाट विवाद निरुपण गर्न** अधिकतम प्रयास गरिनेछ ।
- मानव अधिकार, स्थानीय कार्य योजनाको कार्यान्वयन प्रभावकारी रुपमा गर्ने **संस्थागत व्यवस्था** मिलाईनेछ ।
- वडा स्तरमा छिटो छरितो रुपमा विवाद मेलमिलाप मार्फत सहजिकरण गर्न सवै **मेलमिलापकर्ताका लागि क्षमता विकास, पुर्नताजागी कार्यक्रम** संचालनका लागि वजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- कानुनी सचेतना तथा **कानुनी साक्षरता अनुशिक्षण** कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- न्यायिक समितिलाइ व्यवस्थित रुपमा संचालन गरी **न्यायिक सम्पादन** कार्यलाई सहज र छिटो छरितो बनाइनेछ ।
- वडा स्तरमा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरुलाई भौतिक व्यवस्थापन गरि व्यवस्थित गरिनेछ ।
- न्यायीक समितिका सदस्यहरुलाई सिकाई, अनुभवको लागि अन्तर पालिका र जिल्लामा अध्ययन अवलोकन गर्ने नीति लिइनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

१) सुशासन तथा सेवा प्रवाह

१. जनचासोमा केन्द्रित जनमुखी स्थानीय सरकार महसुस हुने गरी सेवा प्रवाहमा जोड दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२. भ्रष्टाचार जन्य क्रियाकलाप प्रति शुन्य सहनशिलतालाई आत्मसात गरी सुशासनको प्रत्याभूति प्रदान गरिनेछ ।
३. आम्दानी र खर्चको अभिलेखिकरणलाई व्यवस्थित गर्न आन्तरिक लेखापरिक्षण कार्यलाई विद्यालय स्तर र स्वास्थ्य संस्था सम्म प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
४. खरिद योजना निर्माण गरिनेछ। जिन्सी व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गरिनेछ। काम नलाग्ने माल सामानको नियमानुसार लिलाम गर्ने वा अन्य प्रयोग हुने स्थानमा उपयोग गर्ने वा हस्तान्तरण गरि उपयोग गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ
५. गुनासो सुनुवाई सम्बन्धी आवश्यक संयन्त्रको विकास गरिनेछ। बिषयगत समितिको सक्रियता बढाइनेछ ।
६. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, अन्तर निकाय र अन्तर पालिका संग समन्वय तथा सहकार्यमा जोड दिईनेछ ।
७. गाउँपालिका भित्रका कार्यालयहरुमा सेवा मैत्री संरचना र सेवा मैत्री व्यवहार मार्फत गुणस्तरिय सेवा प्रवाहलाई मुल मन्त्रका रूपमा अवलम्बन गरिनेछ ।
८. न्यायिक समितिलाई सक्रिय बनाई समितिका पदाधिकारीको क्षमता विकासमा जोड दिईनेछ। साथै आम नागरिकलाई न्यायिक बिषयमा सूसुचित हुन अभिवृद्धि गर्न उपाध्यक्ष सँग न्यायिक सरोकार , संचारकर्मी सँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम र अन्तरपालिका न्यायिक समिति संवाद कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।। कानूनी बिषयमा कानूनी परामर्शदाताको प्रबन्ध कानूनको अधिनमा रही ब्यबस्थापन गरिने छ।
९. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता विकास सम्बन्धी आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१०. पालिकाभित्रका सार्वजनिक निकायहरु सम्पादन हुने सेवा प्रवाह तथा काम कारबाहीको मुल्याङ्कन गरी दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था मिलाईने छ ।
११. गाउँपालिकाको बेरुजु सम्बन्धमा लेखा समिति मार्फत अध्ययन गरी नियमित तथा पेस्की बेरुजु र असुल गर्ने बेरुजुको लगत सहित बेरुजु फर्छौटका लागि कार्यदल , अन्य संयन्त्र समिति गठन गरि बेरुजु घटाउन बिषेश पहल गरिने छ । यस सम्बन्धमा सम्बन्धित शाखा प्रमुखलाई जिम्मेवार र जावाफदेही बनाईनेछ।
१२. पालिका भित्र निजि तथा गैर सरकारी संस्थाको कार्यक्रमको प्रकृति हेरी लागत साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१३. गाउँपालिका अन्तरगत कार्यरत सम्पूर्ण करारका कर्मचारीहरुको सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्धतालाई निरन्तरता दिनै नेपाल सरकारले तोके बमोजिमको तलव , महंगि भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ।
१४. सडक सुरक्षालाई प्रभावकारी बनाउन साझेदारीमा जनचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१५. सेवा प्रवाह र लिजा, एफआरए तथा कार्यसम्पादन सूचक सम्बन्धि सूचकको लागि आवश्यक पर्ने कानूनको तर्जुमा गरिनेछ । मापनको आधारमा पुरस्कार र दण्डको नीति अबलम्बन गरिने छ।
१६. गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई कार्य सम्पादनको आधारमा प्रोत्साहन गरिनेछ । पुरस्कार र दण्डको नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१७. न्यायिक समितिले गरेको क्रियाकलापबाट आएका उपलब्धिको डकुमेन्ट्री निर्माण गरिनेछ । यसका साथै सजाय हुने मुद्दा बाहेक अन्य मेलमिलापबाट हुने मुद्दाको शुल्क निःशुल्क गरिनेछ।
१८. साथै नागरिक सँग स्थानीय सरकार संवाद कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१९. पालिकाले राष्ट्रिय महत्वपूर्ण दिवसहरु मनाउने नीति अबलम्बन गर्नेछ।
२०. गाउँपालिकाको नगर प्रहरी ऐन तर्जुमा गरि पालिकाको काम कारवाहीलाई व्यवस्थित गर्न स्थानीय कानूनहरु कार्यान्वयन गर्न नगर प्रहरीको नियुक्त गरिनेछ र नगर प्रहरीका लागि आवश्यक ४ पाङ्ग्रे सवारी साधन खरिदका लागि वजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ।
२१. यस पालिकाका जनताहरुको सुविधाका लागि अगामी आर्थिक वर्ष २०८३।०८४ देखि कर प्रशासन सम्बन्धि सेवाहरु पालिकावाट उपलब्ध गराईनेछ ।

२ .सूचना प्रविधि तथा सञ्चार

१. सूचना प्रविधि केन्द्रको स्थापनाको लागि आवश्यक पूर्वाधार विकासमा जोड दिदै घरको **अभिलेखीकरण विद्युतीय प्रणाली** शुरु गरिनेछ । गाउँपालिकाको **जी.आइ.एस. म्यापिङ** गरि प्रत्येक घरधुरीको पारिवारिक विवरण तयार गरिनेछ ।
२. पालिकाको सूचना तथा अभिलेख व्यवस्थापनका लागि पालिकाको आफ्नै **सूचना तथा अभिलेख केन्द्र** स्थापना गरी दस्तावेजहरु व्यवस्थित र सुरक्षित राख्ने र एकिकृत तथ्याङ्क संकलनमा जोड दिने र तथ्याङ्क संकलनमा एकरूपता ल्याउने निति लिईनेछ ।
३. इन्टरनेट सेवा विश्वासिनिय बनाउन जोड दिने र इन्टरनेट सेवा विस्तार गर्ने निति लिईनेछ भने धार्मिक तथा **पर्यटकीय क्षेत्रहरुमा फ्रि वाईफाईको** व्यवस्था गरिनेछ ।
४. पालिकाका सबै वडाहरुलाई **इन्टरनेटको माध्यमबाट** जोडी आफ्नै सर्भरमा तथ्याङ्क व्यवस्थापन गरिनेछ।
५. **डिजिटल पालिका तथा स्मार्ट पालिकाको** अवधारणा खाका तयार गरि विद्युतीय प्रणालीबाट स्थानीय सरकारी सेवालाई नागरिकको पहुँच योग्य बनाइनेछ ।
६. सेवा प्रवाहमा टोकन प्रणाली, सार्वजनिक सुनुवाई, जनतासँग जनप्रतिनिधिको प्रत्यक्ष **संवाद रेडियो कार्यक्रम, डिजिटल नागरिक वडापत्र, डिजिटल नोटिस बोर्ड** र सामाजिक सञ्जाल लगायत विविध प्रविधिसँग जोड्दै थप व्यवस्थित बनाउँदै लगिनेछ ।
७. बढैयाताल गाउँपालिकाको **मुख्य आयस्रोत बन्न सक्ने पर्यटन व्यवसायलाई** प्रभावकारी बनाउन **पर्यटन एक्सलाई** विस्तार गर्दै लगिनेछ ।
८. **जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई सूचना प्रविधिमैत्री** बनाउन **तालिम** तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
९. विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ, कला, गणित लगायतका विषयमा विद्यालस्तरदेखि नै अनुसन्धान र नवप्रवर्तनको सोच र क्रियाशिलताको विकास गर्ने गरी कोषको स्थापना गर्ने र पालिका भित्रका बालबालिका तथा युवाहरुको **नविनतम सोचको मुल्याङ्कन गरी नवप्रवर्धनमा** लगाउनेछ ।
१०. सबै सामुदायिक विद्यालयहरुमा ई-हाजिरी उपकरण जडान गर्ने नीति लिइनेछ ।

३. विधायन तथा वित्तीय अनुशासन तथा वित्तीय क्षेत्र

१. नभई नहुने ऐन,कानून,कार्यविधि तत्काल गाउँ सभामा पेश गरिनेछ। पालिकाले आफ्नै क्षमताले तर्जुमा गर्न सक्ने कानून आफै तर्जुमा गर्ने र आफै तर्जुमा गर्न नसक्ने कानून संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य साझेदार निकायको सहयोग लिनुको साथै निजी क्षेत्र मार्फत पनि गरी कानूनी रिक्तता पुरा गरिनेछ ।
२. महालेखाबाट सुझावको रूपमा पेश गरिएका सुझाव, असुल उपर र नियमित गर्नु पर्ने सबै कुरा आर्थिक ऐन बमोजिम गरिनेछ।।
३. सार्वजनिक सुनुवाई र समिक्षा कार्यक्रम नियमित रूपमा गरिने छ।
४. पालिकाबाट हुने आर्थिक कारोबारलाई व्यवस्थित बनाउन थप प्रयास गरिनेछ ।
५. गाउँपालिका भित्र रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु सँग नियमित समन्वय गरि नागरिकमुखी सेवा प्रदान गर्न जोड दिइनेछ ।
६. वित्तीय अनुशासन र सार्वजनिक जवाफदेहीता कायम गर्न र सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाउनका लागि यस सम्बन्धी विभिन्न कानून, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका र मापदण्ड तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गरिनेछ । यस कार्यका लागि दाताहरु सँग आवश्यक समन्वय गरि प्राविधिक सहायता लिइनेछ ।

४. राजश्व प्रशासन सम्बन्धि क्षेत्र

१. कृषक संग प्रत्यक्ष सरोकारका बिषयमा करका सन्दर्भमा आबश्यक हेरफेर गरिनेछ ।
२. राजस्व चुहावट हुन नदिन कडाइका साथ नियमित अनुगमन , नियमन गरिनेछ ।
३. घर दैलोमा कर शिक्षा , कर असुली र व्यवसाय दर्ताका लागि घरदैलो अभियान संचालन गरिनेछ ।
४. सामुदायिक बनबाट पाउनु पर्ने कर असुलीको लागि सहकार्य गरिनेछ ।
५. राजश्व संकलन / व्यवस्थापन गर्न विद्युतिय सफ्टवेयरको प्रयोग गरिनेछ।राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्न आवश्यक परे संयन्त्र निर्माण गरिनेछ।राजस्वको काममा संलग्न कर्मचारी र पदाधिकारीको क्षमता वृद्धिमा बिशेष जोड दिइनेछ।

गैर सरकारी संस्था नीति:

१. गाउँपालिकामा एक गैर सरकारी संस्था समन्वय कक्ष स्थापना गरी समन्वय गर्ने व्यक्ति तोकिनेछ ।
२. गैर सरकारी संस्थाहरुको कार्यक्रम निर्माण गर्दा गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमले तोकेका प्राथमिकताका क्षेत्रमा रहने गरी गाउँपालिकाको प्रत्यक्ष निगरानीमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने छ ।
३. गाउँपालिकाको अनुमति लिएर लिखित साझेदारी पत्रको आधारमा दोहोरोपन नआउने गरी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम सम्बोधन हुने गरि योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
४. सबै संघ-संस्थाहरुलाई गाउँपालिकामा सूचिकृत गराउने नीति लिईनेछ ।

राष्ट्रिय , अन्तराष्ट्रिय समन्वय सहकार्य सम्बन्धमा

१. स्वदेशी तथा विदेशी पालिका संघ संस्थाहरुसँग भगिनी सम्बन्ध विस्तार गरि स्थानीय उत्पादन, सीप ,विकास, असल अभ्यास जस्ता विषयमा सहकार्य गरिनेछ।
२. विदेशमा रहने यस गाउँपालिकाका नागरिकहरुलाई गाउँपालिकाको विकास निर्माणमा सहयोग गर्नका लागि आह्वान गरिनेछ ।
३. छिमेकी पालिकाहरुसँग साझा सवालमा एकै योजना बनाई कार्यान्वयनका लागि सहकार्य गरिनेछ।
४. विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थासंग लागत साझेदारी गरी पालिकाको विविध विषयगत क्षेत्रमा लगानी गरी विकास गरिनेछ ।

सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी नीति

१. सार्वजनिक निजी साझेदारी प्रारूपमा संचालनमा रहेका परियोजनाहरुको समझौता बमोजिम कार्य भए नभएको अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिन एक संयन्त्र गठन गरी परिचालन गरिनेछ ।
२. गाउँपालिका सार्वजनिक निजी साझेदारी ऐन, २०८१ बमोजिम सार्वजनिक निजी साझेदारी प्रारूपमा संचालन गर्न सकिने सम्भावित परियोजनाहरुको पहिचान गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

हाम्रो संकल्प,

१. हाम्रा जनप्रतिनिधीहरू शासक होइनन, जनताको सेवक हुनेछन ।
२. हाम्रो गाउँपालिकालाई पारदर्शी, जवाफदेही सहितको सुशासन युक्त नमुना बनाईनेछ ।
३. हाम्रो जनप्रतिनिधीहरूले भ्रष्टचारी, व्यक्तिवादी, अनियमितता र सार्वजनिक सम्पतीको दोहन गर्नेहरूलाई कानुनी कारवाहीको दायरामा पु-याउन अग्रणी भूमिका खेल्ने छन् ।
४. जनता संग अध्यक्ष /उपाध्यक्ष कार्यक्रमलाई व्यवस्थित पारदर्शी तरिकाले लागु गरिनेछ
५. हाम्रो गाउँपालिकामा सेवा नै धर्म हो भन्ने मान्यताको विकास गरिनेछ ।
६. हाम्रो गाउँपालिकामा म मेरो पालिका म आफै चिनाउछु भन्ने मान्यता स्थापित गराईनेछ ।

सभा सदस्यज्यूहरू,

अन्तमा,

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले विकासका प्राथमिकता र बजेट तर्जुमाका आधार तय गरेको छ ।

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न प्रत्यक्ष रुपमा सहयोग गर्नुहुने पालिका उपाध्यक्षज्यू, कार्यपालिकाका सदस्य तथा जनप्रतिनिधीज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, विभिन्न राजनैतिक दलका नेताहरू, साझेदार संघसंस्थाहरू, नीजि क्षेत्र, नागरिक समाज, संचारकर्मी तथा गाँउबासीहरूबाट प्राप्त सुझाव र सहयोगका लागि हृदयदेखि धन्यवाद दिन्छु। यसै गरी यस नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा समेत यहाँहरूको सक्रिय सहभागिता र रचनात्मक सुझाव प्राप्त हुने विश्वास ब्यक्त गर्दछु ।

हार्दिक धन्यवाद सहित

हिमालय त्रिपाठी ,
अध्यक्ष